

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
НН інститут культури і мистецтв

Кафедра хореографії і спортивних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту культури і
мистецтв

Олена УСТИМЕНКО-КОСОРІЧ

« 29 » серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Безпека життєдіяльності та основи праці в хореографії

галузь знань В культура, мистецтво та гуманітарні науки
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність В6 Перформативні мистецтва
(шифр і назва)

освітня-програма Хореографія
(назва)

Мова навчання: українська мова

Погоджено науково-методичною
комісією

НН інституту культури і мистецтв

«29» серпня 2025 р.

Голова: Олександр РУДЕНКО

Суми – 2025

Розробники:

1. Головченко Олексій Іванович, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри хореографії та спортивних дисциплін.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хореографії та спортивних дисциплін.

Протокол № 1 від 28 серпня 2025р.

Завідувач кафедри

Кандидат педагогічних наук, доцент Іткаф Ірина ТКАЧЕНКО

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	бакалавр	Обов’язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр	
1-й			
Лекції			
32 год.			
Практичні, семінарські			
22 год.			
Самостійна робота			
64 год.			
Консультації:			
2			
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин – 120			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи праці в хореографії» складено на основі освітньо-професійної програми Хорографія першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва, галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки.

Мета навчальної дисципліни: у набутті компетентностей здобувачами освіти з урахуванням знань з техногенних аварій, природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та формування у здобувача освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни оволодіває такими **компетентностями:**

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів хореографічного мистецтва і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ІК).
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК03).
- Навички здійснення безпечної діяльності (ЗК05).
- Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності (ЗК06).
- Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти (СК05).

2. Передумови для вивчення дисципліни

Оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення анатомії людини, вікової фізіології та здоров'я дитини.

3. Результати навчання за дисципліною

Уміння	ПРН 05	Аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги.
---------------	---------------	--

Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких не значна
C	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
F	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
FX	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу

Розподіл балів

Поточний контроль							Разом	Сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2			
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 2.1	Т 2.2		100
Поточний контроль								
лекції								
1	1	1	1	2	2	2	10	
практичні заняття								
10	10	10	10	10	10	10	70	
Контроль самостійної роботи								
2	2	2	2	2	4	6	20	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

4. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: тести, розрахункові роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, групові завдання на практичному занятті.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1.1 Теоретичні основи безпеки життєдіяльності

Поняття безпеки життєдіяльності. Поняття небезпеки, небезпечних ситуацій. Поняття потенційної небезпеки. Класифікація небезпек. Характеристика небезпечних та шкідливих факторів. Ризик як оцінка небезпек.

Тема 1.2 Класифікація джерел небезпеки, небезпечних та шкідливих факторів

Надзвичайні ситуації техногенного характеру. Надзвичайні ситуації природного характеру. Надзвичайні ситуації антиконституційного спрямування. Надзвичайні ситуації військового характеру. Ознаки надзвичайних ситуацій.

Тема 1.3. Безпека життєдіяльності під час природних надзвичайних ситуацій

Класифікація надзвичайних ситуацій природного характеру. Види стихійних лих. Небезпечні геологічні явища. Небезпечні гідрологічні явища. Небезпечні метеорологічні явища. Поняття про біологічно-соціальну надзвичайну ситуацію.

Тема 1.4 Надзвичайні ситуації соціально-політичного та воєнного характеру

Надзвичайні ситуації антиконституційного спрямування. Здійснення або реальна загроза терористичного акту. Надзвичайні ситуації військового характеру. Застосування зброї масового ураження або звичайних засобів ураження, під час яких виникають вторинні фактори ураження населення внаслідок зруйнування атомних і гідроелектричних станцій, складів і сховищ радіоактивних і токсичних речовин та відходів, нафтопродуктів, вибухівки, сильнодіючих отруйних речовин, токсичних відходів, транспортних та інженерних комунікацій.

Тема 1.5 Надзвичайні ситуації техногенного характеру

Наслідки транспортних аварій, катастроф, пожеж, неспровокованих вибухів чи їх загроза. Аварії з викидом (загрозою викиду) небезпечних хімічних, радіоактивних, біологічних речовин. Раптове руйнування споруд та будівель, аварій на інженерних мережах і спорудах життєзабезпечення. Гідродинамічні аварії на греблях, дамбах тощо.

РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Тема 2.1 Міжнародні норми та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі

Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Визначення та основні принципи соціальної відповідальності. Міжнародні стандарти. Міжнародна організація праці. Безпека праці в Україні. Стан безпеки праці в Україні.

Тема 2.2. Поняття важкості та напруженості праці у хореографічній діяльності

Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Поняття важкості праці. Напруженість та її складові у праці педагогів.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Ус ього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Сам.р		Лекції	Практ.	Конс.	Сам.р
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ										
Тема 1.1 Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	16	4	2		10					
Тема 1.2 Класифікація джерел небезпеки, небезпечних та шкідливих факторів	16	4	2		10					
Тема 1.3. Безпека життєдіяльності під час природних надзвичайних ситуацій	16	6	4		10					
Тема 1.4 Надзвичайні ситуації соціально-політичного та воєнного характеру	16	6	4		10					
Тема 1.5 Надзвичайні ситуації техногенного характеру	16	4	2		10					
Усього за розділом 1	88	24	14		50					
РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ										
Тема 2.1 Міжнародні норми та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі	13	4	4		7					
Тема 2.2. Поняття важкості та напруженості праці у хореографічній діяльності	13	4	4		7					
Усього за розділом 2	32	8	8	2	14					
Усього	120	32	22	2	64					

Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ		
1	Тема 1.1 Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	4
2	Тема 1.2 Класифікація джерел небезпеки, небезпечних та шкідливих факторів	4
3	Тема 1.3. Безпека життєдіяльності під час природних надзвичайних ситуацій	6
4	Тема 1.4 Надзвичайні ситуації соціально-політичного та воєнного характеру	6
5	Тема 1.5 Надзвичайні ситуації техногенного характеру	4
РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ		
6	Тема 2.1 Міжнародні норми та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі	4
7	Тема 2.2. Поняття важкості та напруженості праці у хореографічній діяльності	4
Разом		32

Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ		
1	Тема 1.1 Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	2
2	Тема 1.2 Класифікація джерел небезпеки, небезпечних та шкідливих факторів	2
3	Тема 1.3. Безпека життєдіяльності під час природних надзвичайних ситуацій	4
4	Тема 1.4 Надзвичайні ситуації соціально-політичного та воєнного характеру	4
5	Тема 1.5 Надзвичайні ситуації техногенного характеру	2
РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ		
6	Тема 2.1 Міжнародні норми та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі	4
7	Тема 2.2. Поняття важкості та напруженості праці у хореографічній діяльності	4
Разом		22

Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ		
1	Тема 1.1 Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	10
2	Тема 1.2 Класифікація джерел небезпеки, небезпечних та шкідливих факторів	10
3	Тема 1.3. Безпека життєдіяльності під час природних надзвичайних ситуацій	10
4	Тема 1.4 Надзвичайні ситуації соціально-політичного та воєнного характеру	10
5	Тема 1.5 Надзвичайні ситуації техногенного характеру	10
РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ		
6	Тема 2.1 Міжнародні норми та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі	7
7	Тема 2.2. Поняття важкості та напруженості праці у хореографічній діяльності	7
Разом		64

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Калиниченко І.О. Основи медичних знань, безпеки життєдіяльності та охорони праці: навч. пос. до практ. занять та самост. роботи студ. пед. навч. Закладів / І.О. Калиниченко, Г.О. Латіна, Г.Л. Заїкіна. – Суми : ФОП Цьома С. П. 2020. – 272 с.
2. Желібо Є.П., Н.М. Заверуха, В.В. Зацарний. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. Для студентів вищих навчальних закладів освіти I-IV рівнів акредитації. К.: Каравела, Львів: новий світ. 2000, 2007.
3. Шаботов В.М. Цивільна оборона. Навчальний посібник. К.: Центр, 2001. 438с.
4. Пістун І.П. Безпека життєдіяльності: навчальний посібник. - Суми: "Університетська книга", 2000. - 301 с
5. Латіна Г. О. Основи медичних знань у схемах: навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. – 224 с.
6. Ярошевська В.М. Безпека життєдіяльності: підручник / В.М. Ярошевська. – К.: ВД «Професіонал», 2004., 540 с.
7. Ярошевська М.М. Словник термінів і понять з безпеки життєдіяльності: Навчальний посібник / М.М. Ярошевська, В.М. Ярошевська, Д.М. Диновський. – К., 2004.
8. Сидоренко П. І. Військово-медична підготовка : підруч. / Сидоренко П. І., Гут Т. М., Чернишенко Г. А. – К. : Медицина, 2008. – 432 с.
9. Чаплик В.В. Медицина надзвичайних ситуацій: підручник для студ. вищ. мед. навч. заклад. / В.В. Чаплик, П.В. Олійник, С.Т. Омельчук – Вінниця: Нова книга, 2012. – 352 с.
10. Березуцький В.В. Надзвичайні ситуації, рятувальні роботи та надання медичної допомоги при невідкладних станах: навч. посібник / В.В. Березуцький, І.З. Яковцов, Ю.О. Куліш, В.Г. Аветисян, В.П. Аніщук, В.М. Загуровський, В.І. Мустафа, Г.С. Яцина-Харків, 2012.-106с.

Допоміжна:

1. Домедична допомога на місці події : практичний посібник / П. Б. Волянський, А. М. Гринзовський, С. О. Гур'єв та ін. ; за заг. ред. д. н. держ. упр., професора П. Б. Волянського та д. мед. н., професора С. О. Гур'єва. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 224 с.
2. Основи тактичної медицини : навчально-методичний посібник / Тітов І. І., Голуб В. В., Колосовський С. О., Вихло І. І. – Вінниця : СПД Каштелянов О. І., 2015. – 64 с. Режим доступу: <https://zahystblog.files.wordpress.com/2015/12/d0bfd0bed181id0b1d0bdd0b8d0ba.pdf>
3. Основи медичних знань: Практикум для студентів педагогічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / С. О. Баштан, С. П. Гвоздій, В. В. Пеню – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. – 88 с. Режим доступу: http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/27742/1/medical_knowledge.pdf
4. Домедична допомога на місці події : практичний посібник / П. Б. Волянський, А. М. Гринзовський, С. О. Гур'єв та ін. ; за заг. ред. д. н. держ. упр.,

професора П. Б. Волянського та д. мед. н., професора С. О. Гур'єва. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 224 с. Режим доступу: <https://dsns.gov.ua/upload/9/5/7/9/2020-5-19-112-posibnik.pdf>

5. Вайда Т. С. Долікарська допомога: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 874 с. Режим доступу: <http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/1951/1/%D0%92%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D0%B0.pdf>

6. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус. – Суми: видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2020. 148 с. Режим доступу: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/8235/Dolikarska%20Dopomoha_Bilous_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y

7. Екстрена та невідкладна медична допомога : навчальний посібник / Бодулев О. Ю., Дикий О. М., Могильник А. І. та ін. ; заг. ред.: Шкурупія Д. А. – 2-ге вид. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 240 с. Режим доступу: <https://nk.in.ua/pdf/1710r.pdf>

8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#n36>

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Аудіовізуальні, технічні і комп'ютерні засоби навчання: комп'ютер, мультимедійний проект, екран. Навчальні аудиторії, які обладнанні для проведення лекційних і практичних занять, презентації лекцій в Power point.